

POSTANOWIENIE

Dnia 10 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania D. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Rzeszowie
o prawo do renty rodzinnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 10 września 2024 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 29 sierpnia 2023 r., sygn. akt III AUa 1169/22,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania bez
obciążania skarżącej kosztami postępowania kasacyjnego.**

Sąd Apelacyjny w Krakowie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
wyrokiem z 29 sierpnia 2023 r., III AUa 1169/22, oddalił apelację odwołującej się
D.W. od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z 24 maja 2022 r., IV U 658/21,
oddalającego jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału
w Rzeszowie z 17 maja 2021 r. odmawiającej przyznania prawa do renty rodzinnej
po zmarłym ojcu.

Odwołująca zaskarżyła powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną.
Wniosła o przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność.
Wskazała, że w sprawie został dopuszczony dowód z opinii biegłego sądowego

okulisty, który to uznał, iż jest ona całkowicie niezdolna do pracy od 2012 r. a jej schorzenia mają podłoże genetyczne, ale nie powodowały one w opinii biegłego całkowitej niezdolności do pracy w przedziale od 6 marca 1965 r. do 5 marca 1981 r. oraz od 6 marca 1981 r. do 31 sierpnia 1984 r. Skarżąca nie zgodziła się z dokonaną oceną opinii biegłego, która w jej ocenie była niekompletna i sprzeczna z pozostałym materiałem dowodowym. Ponadto zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych w zakresie braku uznania jej całkowitej niezdolności do pracy w okresie do ukończenia nauki w szkole. W jej ocenie, skoro aktualnie jest uznawana za osobę całkowicie niezdolną do pracy z uwagi na schorzenie, którego objawy występowały już w dzieciństwie, to również w tym okresie musiała istnieć jej całkowita niezdolność do pracy.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Co do przesłanki przedsądu jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, wskazać należy, iż skarżący w motywach wniosku jest zobligowany zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5

września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134).

Powyższym wymogom autorka skargi nie sprostała. Umknęło jej bowiem, że przesłanką nabycia prawa do renty rodzinnej na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1251 ze zm.) nie jest sama choroba osoby ubiegającej się o rentę rodzinną ani niepełnosprawność lecz całkowita niezdolność do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 2 ustawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 5 sierpnia 2020 r., I UK 50/19 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2021 r., I USK 253/21). W sprawie, w której przedmiotem ustaleń i ocen sądu ubezpieczeń społecznych jest zdolność lub niezdolność ubezpieczonego do pracy z powodów medycznych (związanych ze stanem jego zdrowia), a taka sytuacja ma miejsce w przypadku ubiegania się o rentę rodzinną, rozstrzygnięcie zagadnień dotyczących stanu zdrowia ubezpieczonego wymaga zasadniczo wiedzy specjalistycznej, skoro centralną kwestią wymagającą ustalenia jest całkowita niezdolność do pracy z przyczyn medycznych. Podkreśla się w związku z tym konieczność zasięgnięcia w sporach o rentę z tytułu niezdolności do pracy opinii biegłych lekarzy właściwych specjalności w celu oceny stanu zdrowia ubezpieczonego z punktu widzenia możliwości wykonywania zatrudnienia. Ograniczenie samodzielności sądu w zakresie dokonywania ustaleń wymagających wiadomości specjalnych obejmuje w sprawie o rentę związaną z niezdolnością do pracy ocenę etiologii (przyczyn), momentu powstania, aktualnego stopnia nasilenia diagnozowanych schorzeń, ich wzajemnych powiązań i wpływu na możliwość

świadczenia pracy zarobkowej. Sąd nie ma kompetencji do samodzielnego ustalania, czy występowanie u danej osoby różnych dolegliwości zdrowotnych powoduje całkowitą niezdolność do pracy. Do kompleksowej analizy stanu zdrowia strony niezbędne jest zasięgnięcie opinii biegłego. Zgodnie zaś z postanowieniem Sądu Najwyższego z 5 sierpnia 2021 r., II USK 400/21, gdzie stwierdzono, że w myśl ustawy emerytalnej, bez względu na wiek nabędzie prawo do renty rodzinnej (przy spełnieniu pozostałych wymogów ustawowych) dziecko całkowicie niezdolne do pracy oraz niezdolne do samodzielnej egzystencji. Możliwe jest również przyznanie renty rodzinnej bez względu na wiek dziecka całkowicie niezdolnemu do pracy i zdolnemu do samodzielnej egzystencji. W obu tych sytuacjach warunkiem jest, aby całkowita niezdolność do pracy powstała w okresie, o którym mowa w art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej. W sprawie niniejszej ustalono natomiast, że skarżąca po ukończeniu nauki od 5 listopada 1984 r. do 1 lutego 1987 r. była zatrudniona jako pracownik umysłowy w Gminnej Spółdzielni. Zatem, uznając nawet, że schorzenie, które od 2012 r. powoduje u skarżącej całkowitą niezdolność do pracy, istniało „od urodzenia” jako choroba genetyczna, nie powodowało ono w okresie nauki i po jej zakończeniu, że skarżąca była całkowicie niezdolna do pracy. W związku z powyższym skarżąca nie spełnia warunków do przyznania prawa do renty rodzinnej po zmarłym ojcu.

Wobec niewykazania przez skarżącą istnienia wskazanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania bez obciążania skarżącej kosztami postępowania kasacyjnego na podstawie art. 102 k.p.c. ze względów natury społecznej.

[SOP]

[a!]

